

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 28. oktobra 2024. godine
Ref. br: RK 2569/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI93/23

Podnosilac

AAB CONSTRUCTION d.o.o

Ocena ustavnosti rešenja [K.DH.SH.II. br. 425/ 2022] Privrednog suda
Republike Kosovo od 8. decembra 2022. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

- Zahtev je podnelo pravno lice AAB CONSTRUCTION d.o.o., sa sedištem u Prištini sa vlasnikom Arlind Buzhala (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost rešenja [K.DH.SH. II. br. 425/2022] Privrednog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Privredni sud) od 8. decembra 2022. godine, u vezi sa rešenjem [PP. br. 6/2021] Osnovnog suda u Prizrenu – Ogranak u Suvoj Reci (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 27. avgusta 2021. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporeno rešenje primio 29. decembra 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja kojom se navodi da su povređena osnovna prava i slobode podnosioca zahteva, zagarantovana članom 31. stav 1 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa stavom 1 člana 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 4 člana 21. [Opšta načela] i stavovima 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).
6. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu br. 01/2023 Ustavnog suda Republike Kosovo, objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu 15. dana od dana objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Sud se poziva na odredbe navedenog Poslovnika, koji je stavio van snage Poslovnik o radu br. 01/2018 Ustavnog suda. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno, pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, i dalje će se primenjivati u slučajevima registrovanim u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ako su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke.

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 28. aprila 2023. godine, podnosilac zahteva je dostavio zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 03. maja 2023. godine podnosilac zahteva je predao relevantnu dokumentaciju Sudu.
9. Dana 03. maja 2023, predsednica Suda je odlukom [GJR.KI93/23] imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i odlukom [KSH.KI93/23] je imenovala članove Veća za razmatranje u sastavu sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Enver Peci (članovi).
10. Dana 31. maja 2023. godine, Sud je upoznao podnosioca zahteva o registraciji zahteva.
11. Istog dana, Sud je obavestio Privredni sud o registraciji zahteva i zatražio da dostavi Sudu povratnicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.
12. Dana 6. juna 2023. godine, Privredni sud je dostavio traženu povratnicu Sudu.

13. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo, čime je započeo njegov mandat u Sudu.
14. Dana 28. maja 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu da proglašava zahtev neprihvatljivim.

Pregled činjenica

15. Na osnovu spisa predmeta, okolnosti konkretnog slučaja se tiču sporazuma postignutog između podnosioca zahteva (dužnik) sa operativnim centrom u Prištini i Udruženja OK GROUP d.o.o (poverilac) sa operativnim centrom u Prizrenu, za tretiranje i odlaganje inertnog (čvrstog) otpada. Poverilac i dužnik su došli do spora zbog osporavanja nekih faktura za navedene usluge.
16. Dana 13. jula, 17. i 20. novembra 2020. godine, poverilac OK GROUP d.o.o i podnosilac zahteva su putem elektronske pošte razmenili prepiske u vezi sa pitanjem spornih faktura, koje su se ticale tretiranja i odlaganja inertnog otpada.
17. Dana 24. novembra 2020. godine, poverilac OK GROUP d.o.o je upozorio podnosioca zahteva da će, ukoliko dug po spornoj fakturi ne bude plaćen, svoja sredstva će ostvariti putem izvršnog postupka.
18. Dana 30. novembra 2020. godine, nakon što je utvrdio da podnosilac zahteva nije dobrovoljno ispunio obavezu, poverilac OK GROUP d.o.o je preko ovlašćenog zastupnika podneo predlog za izvršenje privatnom izvršitelju M.R za isplatu duga od dvanaest hiljada dvesta pedeset jedan evra pedeset centi (12.251,50 €).
19. Dana 2. decembra 2020. godine, Privatni izvršitelj M.R. je izdao nalog za izvršenje [P.br. 548/2020], na osnovu izvršnog naslova, odnosno fakture br. 12/2020 od 17. novembra 2020. godine, za isplatu iznosa navedenog duga.
20. Dana 9. decembra 2020. godine podnosilac zahteva je protiv naloga [P.br. 548/2020] privatnog izvršitelja M.R., u zakonskom roku, podneo žalbu Osnovnom sudu, osporavajući fakturu i dostavnice fakture. U prigovoru, podnosilac zahteva je istakao da je odmah po prijemu sporne fakture u elektronskoj formi izneo svoje primedbe u istom formatu, ističući da nije odložio otpad u deponiji poverioca i da je sve obaveze koje je imao prema njemu ispunio na vreme. Pored toga, podnosilac zahteva je osporio i sadržinu fakture, jer nije sadržavala potpis dužnika, čime bi se dokazalo prihvatanje fakture i rok za ispunjenje obaveze.
21. Dana 10. avgusta 2021. godine, Osnovni sud je rešenjem [PP.br. 6/2021], zakazao ročište, na kojem je konstatovano da je službenik za pristup javnim dokumentima H.M. pružio pristup poveriocu svim paragonima koje je dostavio podnosilac zahteva, kao i fakture sa brojevima 153, 154, 155, 156, 157, 159, 160, 161, 162, 163, gde se iste fakture poklapaju sa fakturom broj 12/2020 od 17. novembra 2020. godine, za koju je pokrenut izvršni postupak. Istog dana, Osnovni sud u Prizrenu je takođe pregledao prepiske u vezi sa ovim pitanjem.
22. Dana 27. avgusta 2021. godine Osnovni sud je doneo rešenje [P.br. 6/2021] kojim je, u celini odbio kao neosnovan prigovor podnosioca zahteva, ostavivši na snagu nalog o izvršenju [P.m.548/2020] privatnog izvršitelja M.R, do konačnog ispunjenja obaveze. U obrazloženju svog rešenja, Osnovni sud je istakao da „faktura [br. 12/2020] od 17. novembra 2020. godine predstavlja verodostojan dokument u smislu stava 1, člana 29. Zakona o izvršnom postupku (ZIP), na osnovu kojeg je pokrenut izvršni postupak i da

je isti sastavljen i izdat nakon prijema dostavnica od strane dužnika, kao i da je u njemu određen delimičan rok od osam (8) dana za ispunjenje obaveze. Predmetni sud je ovaj nalaz zasnovao na članu 7. ZPP-a, koji propisuje da su „*Stranke dužne da iznesu sve činjenice kojima potkrepljuju svoje tvrdnje i da predlože dokaze kojima se te činjenice utvrđuju.*“

23. Dana 02. septembra 2021. godine, poverilac OK GROUP d.o.o je podneo podnesak Osnovnom sudu, kojim je tražio otklanjanje tehničkih grešaka.
24. Dana 13. septembra 2021. godine, Osnovni sud je doneo rešenje o ispravci [PP. br. 6/2021], kojim su ispravljene tehničke greške, i naglašeno je da je „*tačka III izreke preinačena radi izmene obaveze poverioca za troškove postupka izvršenja, na osnovu člana 13. stav 4 ZIP-a, koji ističe da je „dužnik dužan da isplati poveriocu troškove postupka i sve druge troškove nastale u postupku izvršenja.*“
25. Dana 17. septembra 2021. godine, Osnovni sud je naložio podnosiocu zahteva da kod ovog suda deponuje iznos od osam hiljada (8.000) evra, u slučaju podnošenja žalbe Apelacionom sudu na rešenje [C. br. 6/2021] Osnovnog suda, od 27. avgusta 2021. godine.
26. Dana 20. septembra 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu na rešenje [C.br.6/2021] od 27. avgusta 2021. godine i rešenje o ispravci [PP. br. 6/2021] Osnovnog suda, sa zahtevom da se isti ponište i ukinu.
27. Dana 29. septembra 2021. godine, podnosilac zahteva je deponovao iznos od osam hiljada (8.000) evra u Osnovnom sudu.
28. Dana 9. novembra 2021. godine, podnosilac zahteva se obratio Osnovnom sudu sa zahtevom da se predmet, odnosno njegova žalba odmah prosledi Apelacionom sudu na odlučivanje, pošto ista nije poslata iako je podnosilac zahteva deponovao iznos koji je odredio Osnovni sud.
29. Dana 1. avgusta 2022. godine, u skladu sa Zakonom br. 08/L-015 o privrednom sudu Kosova, osnovan je Privredni sud.
30. Dana 8. decembra 2022. godine, Privredni sud je doneo rešenje [K.DH.SH.II.br. 425/22], kojim je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva uloženu protiv rešenja [PP.br. 6/2021] Osnovnog suda od 27. avgusta 2021. godine, čime se ovo poslednje potvrđuje. U obrazloženju Privrednog suda istaknuto je sledeće: „*U konkretnom slučaju, faktura sadrži pravni osnov za određivanje izvršenja prema članovima 21, 27. i stavu 3 člana 29. ZIP-a, koji propisuje: „verodostojni izvršni dokument je podoban za izvršenje ako su u njoj naznačeni poverilac i dužnik, kao i predmet, sredstva, vrsta, visina i vreme ispunjenja novčane obaveze.*“ Privredni sud je, između ostalog, ocenio da podnosilac zahteva (dužnik) nije pružio dokaze u prilog svojih navoda, utvrđenih stavom 6 člana 69. ZIP-a, te da ne postoji zakonski razlog za odlaganje ili obustavljanje određenog izvršenja, u smislu stava 4 člana 61. i člana 71. ZIP-a.
31. Dana 5. januara 2023. godine, podnosilac zahteva je podneo predlog Kancelariji glavnog državnog tužioca da docnji Vrhovnom sudu podnese zahtev za zaštitu zakonitosti, sa navodom da su Osnovni i Privredni sud povredili zakonske odredbe na snazi.
32. Dana 11. januara 2023. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca je obavestila podnosioca zahteva da je prihvatila njegov predlog za podnošenje zahteva za zaštitu

zakonitosti protiv rešenja [PP.br. 6/2021] Osnovnog suda, od 27. avgusta 2021. godine i rešenja [K.DH.SH. II br. 425/22] Privrednog suda, od 8. decembra 2022. godine.

33. Dana 27. januara 2023. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca je putem obaveštenja [KMLC. br. 03/2023], saopštila da je razmotrila predlog podnosioca zahteva i došla do zaključka da prema stavu 3 člana 14. Zakona o Privrednom sudu, zahtev za zaštitu zakonitosti nije dozvoljen u sporovima koje rešava Privredni sud.
34. Dana 31. januara 2023. godine, podnosilac zahteva je prihvatio obaveštenje [KMLC. br. 03/2023] od Kancelarije glavnog državnog tužioca.

Navodi podnosioca zahteva

35. Podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim rešenjem Privrednog suda povređena osnovna prava i slobode zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u vezi sa stavom 1 člana 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
36. Tačnije, podnosilac zahteva pred Sudom tvrdi da rešenje [K. DH. SH. II. br. 425/22] Privrednog suda u vezi sa rešenjem [PP. br. 6/2021] Osnovnog suda krši njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. Ustava u odnosu na član 6. EKLJP-a, odnosno (i) pravo na obrazloženu sudsku odluku; i (ii) načelo pravne sigurnosti, kao rezultat divergencije u donošenju sudskih odluka.

(i) U vezi sa navodom o nedostatku obrazloženja sudske odluke

37. Podnosilac zahteva pred Sudom ističe da Privredni sud nije pružio neophodno obrazloženje u vezi nedostatka potpisa i pečata dostavnica koje su korišćene za sastavljanje osporene fakture, uprkos činjenici da je pomenuta faktura vraćena ili reklamirana. S tim u vezi, podnosilac zahteva traži od Suda da se izvrši uvid u kopije dostavnica br. 163. i 162. od 2. jula 2020. godine, br. 161. i 160. od 1. jula 2020. godine, br. 159. od 30. juna 2020. godine i br. 156. od 29. juna 2020. godine, gde se primećuje da dostavnice na osnovu kojih je sastavljena faktura nisu potpisane niti zapečaćene. Ova činjenica je, prema njegovim rečima, uticala da se obaveže dužnik, odnosno podnosilac zahteva, da plati neprihvaćenu robu, uključujući zatezne kamate, troškove postupka i troškove zastupanja.

(ii) U vezi sa navodom o povredi načela pravne sigurnosti

38. U vezi sa navodom o povredi načela pravne sigurnosti, podnosilac zahteva ističe da je uz zahtev priložio i druge dokaze koji pokazuju divergentan pristup sudske prakse redovnih sudova, kada fakturu ne prihvata dužnik ili kada je iznos fakture sporan. U prilog ovoj tvrdnji, podnosilac zahteva je priložio zahtevu rešenje [PPP.br. 1217/19] Osnovnog suda u Prištini od 29. jula 2019. godine, kako bi služilo kao dokaz u prilog njegovih navoda. Prema podnosiocu zahteva, nedoslednost sudske prakse u jednoj zemlji može uticati na pravnu sigurnost građana te zemlje.
39. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda da: (i) proglasi njegov zahtev prihvatljivim; (ii) utvrdi da je došlo do povrede člana 31. Ustava i stava 1 člana 6. EKLJP-a; (iii) proglasi nevažećim rešenje [K.DH.SH.II.br. 425/2022] Privrednog suda od 8. decembra 2022. godine i rešenje [PP. br. 6/2021] Osnovnog suda od 27. avgusta 2021. godine.

RELEVANTNE USTAVNE I ZAKONSKE ODREDBE

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

„1. Svakome se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]“

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

„1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama, ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se mora izreći javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, neophodno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.

[...]“

Zakon br. 04/L-139 o izvršnom postupku

Član 29.

Verodostojna dokumenta

„1. Izvršenje radi ostvarivanja novčanog potraživanja određuje se i na osnovu verodostojnog dokumenta. Verodostojna dokumenta prema ovom zakonu su:

[...]

1.3. računi;

[...]

2. Obračunavanje kamate smatra se delom verodostojne isprave.

3. Verodostojna isprava je podobna za izvršenje ukoliko su na njoj naznačeni poverilac i dužnik izvršenja, kao i predmet, vrsta, iznos i vreme ispunjenja novčane obaveze.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

40. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, predviđeni Zakonom i dalje precizirani Poslovníkom.
41. S tim u vezi, Sud se prvobitno poziva na član 1. i 7. povredi člana 113. [Nadležnost i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“

[...]

Član 21.
[Opšta Načela]

„4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.“

42. S tim u vezi, Sud napominje da podnosilac zahteva, u svojstvu pravnog lica, ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede njegovih osnovnih prava i sloboda, koje važe za fizička i pravna lica (vidi slučaj Suda [KI195/20](#), podnosilac zahteva *Aigars Kesengfelds*, vlasnik ne-bankarske finansijske institucije „*Monego*“, presuda suda od 19. aprila 2021. godine, paragraf 63; [KI41/09](#), podnosilac zahteva *Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine paragraf 14).
43. U nastavku, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti, kako je utvrđeno u zakonu. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.
(Individualni zahtevi)

„1 Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pokrenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“

Član 48.
(Tačnost podneska)

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

Član 49.
(Rokovi)

„Podnesak se podnosi u roku od četiri (4.) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...].“

44. U pogledu ispunjenosti gore navedenih kriterijuma, Sud zaključuje da je podnosilac zahteva ovlašćeno lice koje osporava akt javne vlasti, odnosno rešenje [K.DH.SH.II. br. 425/ 2022] Privrednog suda od 08. decembra 2022. godine nakon što je iscrpeo sva zakonom utvrđena pravna sredstva. Podnosilac zahteva je takođe pojasnio prava i slobode koje tvrdi da su mu povređena, u skladu sa zahtevima člana 48. Zakona i podneo je zahtev u roku utvrđenom u članu 49. Zakona.

45. Pored gore navedenih kriterijuma, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti utvrđene u pravilu 34. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o radu. Pravilo 34. (2) Poslovnika propisuje sledeće:

„(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, kada podnosilac/ teljka zahteva nije dovoljno dokazao/ la i potkrepio/ la svoju tvrdnju.“

46. Na osnovu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu ESLJP), ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „*očigledno neosnovanim*“ u celini ili samo u vezi sa određenim navodom koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „*očigledno neosnovanim navodima*“. Ove poslednje, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu se kategorisati u četiri odvojene grupe: (i) navodi koji su kategorisani kao navodi „*četvrtog stepena*“; (ii) navodi koji su kategorizovani sa „*očiglednim ili evidentnim nedostatkom kršenja prava*“; (iii) „*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*“ navodi, i na kraju; (iv) „*konfuzni ili nejasni*“ navodi (vidi slučajeve ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, presuda od 28. januara 2011. godine, paragraf 55; [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine i slučajevi Suda [K104/21](#), podnositeljka zahteva Nexhmije Makolli, rešenje o neprihvatljivosti od 13. aprila 2021. godine, paragraf 26; i [K1107/21](#), podnosilac zahteva Ramiz Hoti, rešenje o nedozvoljenosti od 21. oktobra 2021. godine, paragraf 53).
47. Osim toga, ESLJP utvrđuje da žalbu karakterišu činjenice koje sadrži i ne samo iz pravnog osnova i argumenata na koje se stranke izričito pozivaju (vidi, slučaj ESLJP-a [Talpis protiv Italije](#), br. 41237/14, presuda od 18. septembra 2017. godine, paragraf 77 i reference koje su tamo citirane).
48. U kontekstu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, u oceni da li je zahtev očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, Sud će prvo podsetiti na suštinu slučaja koji se odnosi na ovaj zahtev i na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
49. Sud primećuje da se suština ovog slučaja odnosi na plaćanje fakture koju je podnosilac zahteva odbio da plati na osnovu toga što tražene usluge nisu izvršene. S tim u vezi, poverilac OK GROUP D.o.o. nakon napomene je podneo predlog za izvršenje privatnom izvršitelju, koji je izdao Nalog o izvršenju po osnovu izvršne titule, za plaćanje predmetne fakture. Protiv ovog naloga, podnosilac zahteva je podneo prigovor Osnovnom sudu, kojom je osporio fakturu i dostavnicu fakture, sa obrazloženjem da istim nedostaje potpis i pečat. Osnovni sud je svojim rešenjem odbio kao neosnovan prigovor podnosioca zahteva, ostavljajući na snazi Nalog o izvršenju, do konačnog ispunjenja obaveze, iz razloga što u smislu zakonskih odredbi Zakona o izvršenju, faktura predstavlja verodostojan dokument. Zatim je podnosilac zahteva podneo žalbu Apelacionom sudu kojom je tražio poništenje rešenja Osnovnog suda sa predlogom da se isto poništi. Nakon usvajanja Zakona o Privrednom sudu, predmetni slučaj je prenet na razmatranje Privrednom sudu, koji je rešenjem odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva, potvrdivši rešenje Osnovnog suda kao pravosnažnu. Dalje, podnosilac zahteva je podneo predlog za zaštitu zakonitosti pri kancelariji Glavnog državnog tužioca, čiji zahtev je odbijen kao nedozvoljen u sporovima koje rešava Privredni sud.
50. Podnosilac zahteva osporava napred navedene zaključke Privrednog i Osnovnog suda sa navodom da su njihovim rešenjima njemu povređena osnovna prava i slobode,

zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, kao i stav 1 člana 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.

51. U nastavku, Sud će razmotriti navode podnosioca zahteva u vezi sa povredom prava na pravilno i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a, kao rezultat (i) nedostatka obrazložene sudske odluke i (ii) povrede načela pravne sigurnosti, kao rezultat divergencije u sudskom odlučivanju za ista činjenična i pravna pitanja.

I. U vezi navoda o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a

- (i) *U vezi navoda o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje kao rezultat nedostatka obrazložene sudske odluke*

52. Što se tiče prava na obrazloženu odluku, Sud ističe da na osnovu sudske prakse ESLJP-a, koju je i Sud usvojio, proizilazi, između ostalog, da (i) garancije sadržane u stavu 1 člana 6. EKLJP i članu 31. Ustava uključuju obavezu sudova da iznesu dovoljno obrazloženje za svoje odluke; (ii) obrazložena sudska odluka pokazuje strankama da je njihov slučaj zaista razmotren; (iii) niži sud ili državni organ moraju dati takve razloge i obrazloženja koja će omogućiti strankama da efektivno iskoriste svako postojeće pravo na žalbu; (iv) stav 1 člana 6. EKLJP-a i član 31. Ustava obavezuju sudove da daju razloge za svoje odluke, ali to ne znači da je za svaki argument potreban detaljan odgovor; i da (v) shodno prirodi odluke koju donosi zavisi da li je sud dužan da to obrazloži, a o tome se može odlučiti samo u svetlu okolnosti predmetnog slučaja; potrebno je uzeti u obzir, između ostalog, različite vrste podnesaka koje stranka može podneti sudu, kao i razlike koje postoje između pravnih sistema zemalja u odnosu na zakonske odredbe, običajna pravila, pravne stavove i izlaganje i sastavljanje presuda (za detaljniju elaboraciju u vezi sa načelima obrazložene sudske odluke, vidi slučajeve ESLJP-a, [Suominen protiv Finske](#), br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine, paragraf 34; [Hirvisaari protiv Finske](#), br. 49684/99, presuda od 25. decembra 2001, paragraf 30; [Van de Hurk protiv Holandije](#), br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine, paragraf 61; [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, paragraf 26; [Perez protiv Francuske](#), br. 47287/99, presuda od 12. februara 2004. godine, paragraf 81; [Ruiz Toria protiv Španije](#), br. 18390/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, paragraf 29; kao i slučajeve Suda [KI143/22](#), podnosilac zahteva *Hydroenergji sh.p.k.*, presuda od 15. decembra 2022. godine, paragrafi 113-124; i [KI164/23](#), [KI173/23](#), [KI174/23](#), [KI175/23](#), [KI176/23](#) i [KI201/23](#), podnosioci zahteva *Murat Syla, Gentian Syla, Shqipe Kelmendi, Rinor Sogojeva, Asdren Mustafaj i Besnik Elshani*, citirani iznad paragrafi 148-150).
53. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud primećuje da se suština žalbe podnosioca zahteva nadovezuje sa navodom podnosioca zahteva da Privredni sud i Osnovni sud nisu „pružili obrazloženje ili objašnjenje o nedostatku potpisa i pečata dostavnica koje su korišćene za sastavljanje sporne fakture“, kao i činjenicu da je sporna faktura vraćena ili reklamirana. Podnosilac zahteva je tražio od Suda da se izvrši uvid u kopije dostavnica br. 163. i 162. od 2. jula 2020. godine, br. 161. i 160. od 1. jula 2020. godine, br. 159. od 30. juna 2020. godine i br. 156. od 29. juna 2020. godine, gde se primećuje da dostavnice na osnovu kojih je sastavljen račun nisu potpisane niti zapečaćene. Ova činjenica je prema njegovim rečima za posledicu imala obavezu dužnika, odnosno preduzeće, da plati neprihvaćenu robu, uključujući kamate za kašnjenje i troškove postupka i zastupanja.
54. U vezi sa navodima podnosioca zahteva, Sud se prvobitno poziva na rešenje [PP.br. 6/2021] Osnovnog suda kojim je obrazloženo: „...da faktura br.12/2020 od 17.

novembra 2020. godine predstavlja verodostojan dokument shodno članu 29. stav 1, podstav 1.3 Zakona br. 04/L-139 o izvršnom postupku. Sud smatra da je ova faktura pogodna za izvršenje, jer prema Sudu ista sadrži sve elemente utvrđene članom 29. stav 3 Zakona br. 04/L-139 o izvršnom postupku, kao i da Sud ocenjuje da je poverilac predloga dovoljno dokazao Sudu činjenicu na osnovu kojeg je isti sastavljen. Sud je pažljivo razmotrio sve navode i pritužbe dužnika iznete u prigovoru, ali ih smatra nerelevantnim za odlučivanje, budući da dužnik predloga nije priložio materijalne dokaze kojima bi dokazao svoje navode. Na kraju, Osnovni sud ističe: Obaveza da se svi navodi koje stranke iznose u postupku zasnuju je takođe predviđena u članu 7. ZPP-a, i da su: „Stranke dužne da podnesu svu dokumentaciju na kojima potkrepljuju sopstvene zahteve i da predlažu dokaze kojima se utvrđuju takve činjenice.“

55. U nastavku, Sud se poziva na osporeno rešenje [K.DH.SH.II.br. 425/22] Privrednog suda kojim je, u vezi sa nalazima Osnovnog suda, istakao da: „U obrazloženju pobijanog rešenja, Sud (Osnovni) je istakao da faktura broj 12/2020 od 17. novembra 2020. godine predstavlja verodostojan dokument u smislu člana 29.1. Zakona o izvršnom postupku i da je u smislu ovog verodostojnog dokumenta postupak pokrenut i da je isti sastavljen i izdat po prijemu dostavnice od strane dužnika, kao i da je u istom utvrđen delimični rok od 8 dana za ispunjenje obaveze.“
56. Dalje, Privredni sud je istaknuo sledeće: „...Prvostepeni sud je povodom odlučivanja kao u izreci pobijanog rešenja pravilno utvrdio činjenicu da je faktura br. 12/2020 od 17. novembra 2020. godine sastavljena na osnovu dostavnica 153, 154, 155, 156, 157, 159, 160, 161, 162 i 163 od 27. juna 2020., 29. juna 2020., 30. juna 2020., 01. jula 2020. i 02. jula 2020. godine, te da je na osnovu ove fakture organ za izvršenje odredio izvršenje, (koji je) verodostojan dokument i to je utvrđeno u članu 29. stav 1. ZIP-a, gde se navodi da: „izvršenje u cilju realizacije potraživanja u novcu se takođe utvrđuje i na osnovu verodostojnog dokumenta. Verodostojan dokument prema ovom zakonu je i faktura.“
57. Kao što je navedeno, Sud primećuje da je Privredni sud u potpunosti prihvatio nalaze Osnovnog suda, kako u vezi sa dokazanim činjenicama, tako i u pogledu pravnog osnova primenjenog u okolnostima konkretnog slučaja. Sud primećuje da je Privredni sud adresirao sve navode podnosioca zahteva, dajući odgovor istom na svaki suštinski navod. Povodom zakonskih kriterijuma koji dokument čine verodostojnim, Privredni sud je, između ostalog, obrazložio sledeće: „...ovaj sud je analizirao navode dužnika u prigovoru, ali je prihvatio pravni zaključak Prvostepenog suda jer je ocenio da dužnik nije ponudio dokaze u prilog svojih tvrdnji kako je utvrđeno u članu 69. stav 4 ZIP-a i ocenio da ne postoje ni zakonski razlozi za odlaganje ili obustavljanje izvršenja utvrđenih u zakonskim odredbama člana 61. stav 4. niti u članu 71. ZIP-a.“
58. Štaviše, Sud primećuje da Privredni sud, kada se poziva na fakturu kao verodostojnom dokumentu, ovaj nalaz zasniva na uslovima utvrđenim zakonom, odnosno na relevantnim odredbama ZIP-a, ističući da: „U konkretnom slučaju, faktura predstavlja pravni osnov za određivanje izvršenja u skladu sa članovima 21, 27. i 29. stav 3. ZIP-a, u kome se kaže da je: „Verodostojni izvršni dokument je pogodan za izvršenje ako su u njemu navedeni poverilac i dužnik, kao i predmet, sredstva, vrsta, visina i vreme ispunjenja novčane obaveze.“
59. Po oceni Suda, zaključci Privrednog suda su jasni i obrazloženi, koji nisu u suprotnosti sa standardom obrazložene odluke. Pored toga, sudovi podsećaju da stav 1. člana 6. EKLJP-a ne zahteva od konačne instance redovnog pravosuđa, u ovom slučaju Privrednog suda, da pruži detaljnije obrazloženje, kada jednostavno primenjuje određenu zakonsku odredbu za odbijanje žalbe, s obzirom na to da ta konkretna žalba nema izgleda za uspeh (vidi slučajeve ESLJP-a [Burg i drugi protiv Francuske](#), br.

34763/02; odluka od 28. januara 2003. godine; [Gorou protiv Grčke](#) (br. 2), br. 12686/03, odluka od 20. marta 2009. godine, stav 41; vidi slučaj Suda [KI106/22](#), sa podnosiocem zahteva *Driton Fetahu*, rešenje od 8. februara 2023. godine, stavovi 45-56).

60. Rekavši to, Sud smatra da je osporena odluka Privrednog suda u skladu sa zahtevima iz stava 1 člana 31. Ustava i stava 1 člana 6. EKLJP-a, budući da rešenje kao takvo sadrži logičnu povezanost primenjenog pravnog osnova, obrazloženja i donetih zaključaka.
61. Shodno tome, Sud ocenjuje da su navodi podnosioca zahteva za povredu prava na obrazloženu sudsku odluku navodi koje spadaju u kategoriju „nepotkrepljenih ili neosnovanih“ navoda, i kao takvi su očigledno neosnovani po ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika o radu.

(ii) U vezi sa navodom o povredi načela pravne sigurnosti kao rezultat divergencije sudske prakse u odlučivanju

62. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da su Privredni i Osnovni sud svojim presudama narušili načelo pravne sigurnosti kao rezultat divergencije sudske prakse u odlučivanju za ista činjenična i pravna pitanja.
63. Što se tiče osnovnih načela u vezi sa doslednošću sudske prakse, Sud podseća da je njegova sudska praksa i praksa ESLJP-a rezultirala sa četiri osnovna načela koja karakterišu analizu u vezi sa doslednošću sudske prakse, kao u nastavku: (i) pravna sigurnost je oličena u svim članovima EKLJP-a i zagarantovanim ljudskim pravima u Ustavu i predstavlja jedan od osnovnih aspekata vladavine prava; (ii) ne postoji stečeno pravo na doslednost sudske prakse; (iii) divergencija nije nužno u suprotnosti sa EKLJP-om; i (iv) osim u slučajevima očigledne proizvoljnosti, nije njegova dužnost da dovodi u pitanje tumačenje domaćeg zakona od strane domaćih sudova (za detaljniju elaboraciju gore navedenih načela, vidi slučajeve ESLJP-a [Borg protiv Malte](#), br. 37537/13, presuda od 12. aprila 2016. godine, paragraf 107, [Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske](#), br. 13279/05, presuda od 20. oktobra 2011. godine, paragrafi 51, 53. i 56.; i slučajevi Suda [KI42/17](#), podnosilac *Kushtrim Ibraj*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. decembra 2017. godine; paragrafi 33-38; [KI175/20](#), podnosilac zahteva *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 26. marta 2021. godine, paragrafi 55-61 i [KI76/22](#), podnosilac zahteva *Admir Salih*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. aprila 2023. godine, paragrafi 55-61).
64. Sud dalje navodi da je ESLJP u razvijanju osnovnih načela kroz svoju sudsku praksu, koju je usvojio i Sud, postavio tri osnovna kriterijuma radi utvrđivanja da li navodna divergencija predstavlja povredu stava 1 člana 6. EKLJP-a, kao u nastavku: (i) da li su divergencije u sudskoj praksi „duboke i dugoročne“; (ii) da li domaći zakon uspostavlja mehanizme koji mogu da reše takve divergencije; (iii) da li su ti mehanizmi primenjeni i sa kakvim efektom (u ovom kontekstu, vidi slučajeve ESLJP-a, [Beian protiv Rumunije](#) br. 30658/05, presuda od 6. decembra 2007. godine, stavovi 37-39; [Grčko-katolička parohija Lupen i drugi protiv Rumunije](#), br. 76943/11, presuda od 29. novembra 2016. godine, stavovi 116-135; [Jordan Jordanov i drugi protiv Bugarske](#), br. 23530/02, presuda od 2. jula 2009. godine, stavovi 49-50, [Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske](#), br. 13279/05, presuda od 20. oktobra 2011. godine, stav 53; i vidi takođe slučaj Suda, [KI175/20](#), *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje od 26. marta 2021. godine, paragraf 60) i [KI76/22](#), podnosilac *Amir Salih*, citiran iznad, paragraf 60).
65. U vezi sa okolnostima konkretnog slučaja, Sud ponavlja da podnosilac zahteva navodi da su Privredni sud i Osnovni sud povredili načelo pravne sigurnosti zbog nedoslednog pristupa odlučivanju o istim činjeničnim i pravnim pitanjima. Međutim, Sud ističe

činjenicu da je podnosilac zahteva, u prilog svom navodu o nedoslednom pristupu tokom sudskog odlučivanja svom zahtevu priložio jedno (1) rešenje [PPP br.1217/19] Osnovnog suda u Prištini od 29. jula 2019. godine, gde je ovaj poslednji odlučio sledeće: „*Prema tome, Sud u konkretnom slučaju utvrđuje da nisu ispunjeni zakonski uslovi za donošenje naloga za izvršenje od strane privatnog izvršitelja, u smislu člana 43. stav 4 ZIP-a, jer verodostojni dokument na osnovu kojeg je donet nalog za izvršenje dužnik izvršenja nije ni prihvatio ni potpisao da bi u ovom postupku imao to svojstvo, i u ovom slučaju nisu ispunjeni uslovi iz člana 29. stav 1, podstav 1.1. i stava 3, u vezi sa članom 3. ZIP-a, kako bi se ova faktura predstavila kao verodostojan dokument. U tom smislu, Sud je prihvatio prigovor dužnika, shodno članu 71. stav 1, podstav 1.1 ZIP-a.*“

66. Sud, na osnovu svoje sudske prakse i ESLJP-a, ponavlja da nije njegova funkcija da upoređuje različite odluke redovnih sudova, čak i ako su donete u naizgled sličnim postupcima, pošto njihova nezavisnost mora biti poštovana. (vidi, slučaj ESLJP-a [Adamsons protiv Letonije](#), citiran iznad, stav 118; vidi takođe i slučajeve Suda [KI87/18](#) i [KI35/18](#), citirane iznad).
67. Štaviše, podnosioci zahteva u vezi sa navodima o ustavnoj povredi osnovnih prava i sloboda kao rezultat divergencija u sudskoj praksi moraju da iznesu Sudu relevantne argumente u pogledu činjenične i pravne sličnosti slučajeva za koje se navodi da su različito rešavani od strane redovnih sudova, rezultirajući kontradiktornim odlukama koji su mogli rezultirati kršenjem njihovih ustavnih prava i sloboda zagarantovanih članom 31. Ustava, u vezi sa stavom 1 člana 6. EKLJP-a (vidi slučaj [KI35/18](#), citiran iznad, stav 76).
68. U tom kontekstu, Sud se poziva na jurisprudenciju ESLJP-a, koja utvrđuje da je odgovornost lokalnih vlasti da organizuju pravni sistem na način da se izbegnu kontradiktorne odluke, posebno je takav zahtev snažniji kada protivrečnosti sudske prakse nisu izolovani incident (slučaj), ali ova nedoslednost može uticati na veći broj lica koja se pojavljuju pred sudom (vidi slučaj ESLJP-a, [Grčko-katolička parohija Lupen i drugi protiv Rumunije](#), citiran iznad, stav 129).
69. S tim u vezi, Sud ocenjuje da, i na osnovu svoje sudske prakse, nije moguće utvrditi postojanje „*dubokih i kontinuiranih razlika*“ u sudskoj praksi Privrednog suda i Osnovnog suda koje narušavaju načelo pravne sigurnosti, pozivajući se na jednu (1) odluku Osnovnog suda (vidi, slučajeve Suda [KI29/17](#), podnosilac *Adem Zhegrova*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. septembra 2017. godine, paragraf 58 i [KI164/23](#), [KI173/23](#), [KI174/23](#), [KI175/23](#), [KI176/23](#) i [KI201/23](#), podnosioci zahteva *Murat Sylja*, *Gentian Sylja*, *Shqipe Kelmendi*, *Rinor Sogojeva*, *Asdren Mustafaj* i *Besnik Elshani*, citirani iznad, paragraf 166).
70. Sud takođe ponavlja da na osnovu standarda evolucije sudske prakse, donošenje odluka u redovnim sudovima je dinamično i da se može menjati, prilagođavajući se novim okolnostima i unapređujući sprovođenje pravde. U okviru njihovog diskrecionog prava i ovlašćenja je da ocenjuju i tumače pozitivno pravo.
71. Stoga, na osnovu napred navedenog, Sud nalazi da navod podnosioca zahteva u vezi sa povredom prava na pravično suđenje, zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6.1 EKLJP-a, zbog narušavanja prava na pravnu sigurnost kao rezultat nedoslednosti u sudskom odlučivanju spada u kategoriju „*nepotkrepljenih ili neobrazloženih*“ navoda, pa je kao takav, po ustavnim osnovama, očigledno neosnovan, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika o radu.

72. Shodno tome, Sud ocenjuje da se zahtev podnosioca zahteva u celini treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113.1 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona, i pravilima 34. (2) i 48. (1) (b) Poslovnika o radu, dana 28. maja 2024. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI, ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa stavom 4. člana 20. Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu, u skladu sa stavom 5 člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani